

er bleven omgjort, efterat det er skiftet ved nye Valg, saaledes at den Vel, som i det ene Treaar er bleven anseet for offentlig, i det andet Treaar er bleven anseet for en privat Vel. Det forekommer mig derfor, at der i denne Henseende kunde opstaae en mislig Conflict mellem et Sogneforstanderskab og Sognets Veivædere, naar den før nævnte Passus skulde blive staaende uforandret. Jeg antager, at Alt, hvorom der kan være Spørgsmaal, er bestemt i den sidste lange Passus af § 5, medens den lille Mellemsetning let kan foranlede Tvistigheder, som kunne tilveiebringe et skadeligt Forhold. Naar der virkelig er Spørgsmaal af den Art, afgjøres de i mine Tanker, bedst ved en Kjendelse af Amtsraadet, og det er ogsaa den Maade, hvorpaa man hidtil er gaaet frem, hvorhos jeg ikke kjender noget Tilfælde, hvori ikke de Vedkommende have acquiesceret ved en saadan Kjendelse af Amtsraadet. Ganske vist er der i den lille Lov fra ifjor, som blev nævnt af den høitserede Indenrigsminister, indkommet en Bestemmelse af modsat Natur; men jeg tilstaaer, at jeg ikke anseer den for at være saa heldig, at man, fordi den er kommen ind i denne mindre Lov, ogsaa skulle indføre den i de større. Ved § 6 kommer jeg til den samme Bemærkning, som jeg allerede tillod mig at anføre under Forhandlingen om Communalloven, nemlig, at det her er slaaget fast, at det er Sognene, der skulle vedligeholde Veiene, medens det efter Communalloven burde være Communerne. Der maa i denne Henseende utvivlsomt gjøres en Forandring, og selv om det Uheldige skulde indtræffe, at vi ikke iaar fik Communalloven med dens Regel ført igjennem, maa jeg dog ret meget holde paa, at man her istedetfor „Sognet“ sætter „Communen“. At der er sat „Sognet“, er skeet ifølge en Indstilling fra Udvalget i Landstinget, hvor Sagen ifjor var til Behandling; men jeg mener, at man i denne Henseende, hvor der er givet Leilighed dertil, strax bør slaae fast, at Kommunen er en Heelhed, og at man bør søge at modarbejde den Decentralisation, der efter min Anskuelse meget med Urette har faaet Lov til at gjøre sig gjældende i Veisager. Som Følge af denne Forandring maatte der da skee en heel Forandring i Ordlyden. Dernæst staaer der, at Sogne-

forstanderskaberne og Communalbestyrelserne bestemme, hvilke Arbejder der aarlig skulle foretages paa samtlige disse Veie, samt naar og hvorledes Arbejderne skulle udføres. Denne Paragraph har forsaavidt ikke saa ringe Betydning for mig, som den klarer det uklare Forhold, der hidtil har været tilstede med Hensyn til Politimesterens og Sogneforstanderskabets Myndighed. Jeg troer, at det her er ordnet paa en temmelig rigtig Maade, og at det er en Misforstaaelse, naar man har omtalt § 1² paa en saadan Maade, som om Bestemmelseⁿ i § 6 derved kunde blive uklar; jeg vil sigeⁿ komme til at omtale dette nærmere. Der staaer derefter, at Forstanderskaberne og Communalbestyrelserne skulle besørge Tilsigelser til de Arbejdspligtige og føre Tilfyn med Arbejdets forsvarende Udførelse, men her kan jeg rigtignok ikke være enig med dem, som mene, at denne Bestemmelse er saa heldig, som den kunde være. Naar vi have en Sognefoged og lønne ham, forekommer det mig rigtigt at lade ham beholde den Function at tilfyn de Arbejdspligtige; der er ingen Grund til at fritage ham derfor. Sogneforstanderskabets Arbejde bliver meget betydeligt forøget ved alle de Forandringer, der ere foreslaaede, medens Sognefogdens Arbejde ikke voxer med Forandringerne, og der er saaledes ingen Grund til at fritage ham for dette. Dernæst kommer der en Bestemmelse i § 7, som i mine Tanker ikke staaer ganske i Samklang med Udskafet til en ny Communallov. Der staaer nemlig: „Vælges Naturalarbejde, bliver samme for Landets Vedkommende at udføre af Hartkornsbrugere i det paagjældende Sogn efter de hidtil gjældende Regler;“ men saavidt jeg erindrer, kan Naturalarbejdet ikke afløses af Sognecommunen uden Amtsraadets Samtykke, medmindre Sognet afløser alt Naturalarbejdet under Tet, og Sognet er altsaa her stillet i det besynderlige Tilfælde, at det kan vælge Naturalarbejde, men har Vanskelighed ved at blive af dermed, naar det vil, medens det virkelig mange Steder kan ønske dette. Det er ogsaa et besynderligt Punkt, at Arbejdet bliver at udføre af Hartkornsbrugere i det paagjældende Sogn efter de hidtil gjældende Regler. Disse ere os Alle bekendte, men dertil